

Чень Цюнцун,

аспірантка кафедри освітології та інноваційної педагогіки,

*(Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди)*

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Стрімкий розвиток усіх сфер життя у XXI столітті, спонукає суспільство до постійних змін, реформування, як наслідок – адаптації, прийняття швидких рішень, підвищення рівня критичного мислення, мобільності та іншого. Згадані зміни, безумовно торкаються і освітньої ланки. Адже враховуючи нові реалії, потужний технологічний прогрес, в освіті, на усіх її рівнях відбуваються певні трансформації. Для того, щоб втілювати у життя нові підходи та сучасні дидактичні інструменти, в першу чергу доцільно звернути увагу на підготовку педагогічного складу, що навчатиме дошкільників, учнів початкової та загальної середньої ланок освіти.

У процесі підготовки майбутніх вчителів, важливо звернути увагу на їх конкурентоспроможність в середині країни у першу чергу, адже на сьогоднішній день у КНР професію «вчитель», а особливо «вчитель музики» можна здобути не лише у педагогічних та класичних університетах, а й у технологічних закладах освіти [1]. Водночас, важливо забезпечити усебічну підтримку здобувачів з метою довгострокового розвитку країни, а тому доцільно звернути увагу на опанування майбутніми вчителями необхідними компетентностями, у тому числі і інноваційною.

У контексті підготовки майбутнього вчителя важливо зауважити і про конкурентоспроможність і на міжнародному рівні в умовах глобалізації освіти. Так на сьогодні, багато країн світу орієнтується на запропоновані США навички, необхідні для партнерства в освіті у документі «Partnership for 21st Century Skills.».

Окрім опису ключових компетентностей майбутнього вчителя, зазначено, що кожен сучасний вчитель повинен вміло використовувати розмаїття освітніх технологій для досягнення найвищих результатів навчання; постійно вдосконалюватися та навчатися з метою покращення міждисциплінарних знань, для кращого розуміння свого начального предмету, його зв'язку з іншими, як результат підвищення якості викладання; постійно застосовувати та вдосконалювати інноваційне мислення, саме цей тип мислення дозволить у майбутньому зробити уроки цікавішими, інформативними, викликати інтерес у учнів, спонукати до творчості, тощо; розвивати комунікативні навички, для комфортного та ефективного спілкування з усіма учасниками освітнього процесу; «глобальна обізнаність» - ще одна складова підготовки майбутнього вчителя, під якою слід розуміти не просто широкий спектр інтересів та знань вчителя, а його глибоке розуміння питань мультикультуризму, міжкультурних взаємодій, глобальних світових проблем.

На думку провідних американських науковців (Гроссман, Коган), сучасні майбутні вчителі повинні володіти наступними сімома компетентностями: вміння працювати у команді та виконувати свої обов'язки; бути толерантним до культур інших народів, розуміти та приймати культурні відмінності; вміти вирішувати конфліктні ситуації мирним шляхом; здатність до критичного мислення; здатність до вирішення проблем на основі здобутих знань; здатність до змін з метою захисту навколишнього природного середовища; вміти мислити глобально, усвідомлюючи себе членом суспільства [2].

Цінний на нашу думку, є погляд на сучасну освіту та підготовку майбутнього вчителя Дж. Велеціаноса. У своїй книзі «Нові технології в дистанційній освіті» автор

наголошує, що основними векторами підготовки сучасного вчителя мають стати студентоорієнтована модель навчання (тобто освіта орієнтована на потреби та інтереси здобувачів), кооперативне навчання (заохочення до співпраці, взаємодії, обміну досвідом та знаннями, що значно покращує результати навчання та забезпечує міцність знань) і проблемно-центроване освітнє середовище (постановка проблемних питань, що спонукає до пошуку нових знань, критичного їх опрацювання, вирішення проблем нетиповими способами, тощо).

Втім центром досліджень та інновацій ОЕСР «Інноваційна освіта та освіта для інновацій: можливості цифрових технологій та вмінь» було окреслено наступний перелік ключових компетентностей майбутнього вчителя: здатність до інноваційної діяльності (вміти творчо використовувати нові ідеї, методики та технології, не відставати від стрімкої цифровізації та процесів глобалізації); здатність до лідерства (важливо вміти залишатися лідером для здобувачів у освітньому процесі та поза ним, водночас поєднувати навички організатора, керівника, управлінця, вміти комунікувати); здатність до співпраці (вміти вирішувати проблемні ситуації, створювати комфортні умови в освітньому середовищі); здатність до критичного мислення (володіння інфомедійною грамотністю); вміння вирішувати проблеми (здатність до ефективного та грамотного вирішення проблемних ситуацій).

У 2020 році центр досліджень та інновацій ОЕСР у праці «Назад до майбутнього освіти: чотири сценарії шкільного навчання» визначає оновлені вимоги до вчителів до яких тепер належать: професійні здібності та педагогічна інновація, навчання впродовж життя та навчання у співпраці, цифрова грамотність, соціальні та емоційні здібності [2].

Однак найбільший інтерес викликають праці ЮНЕСКО:

- «Майбутнє викладання: основні педагогічні та професійні стандарти» (2020р.), в якій окреслено здібності майбутніх учителів. Серед яких визначено: здатність до адаптивного мислення (гнучкість у пристосуванні до швидких змін, запитів, потреб); здатність орієнтуватися на учня (врахування потреб та інтересів здобувачів); здатність до соціальної та культурної свідомості (вміння створювати інклюзивне та міжкультурне середовище в умовах глобалізації, вчити учнів взаємоповазі, прийняттю різноманітності суспільства; цифрова грамотність (опанувувати та застосовувати сучасні цифрові технології з метою покращення якості навчання, володіти «цифровою чутливістю», тощо); здатність до співпраці та лідерства (вміння ефективно спілкуватися та співпрацювати, направляти та спонукати до активності); бути професіоналом (володіння професійними знаннями, здатність до рефлексії, інтеграцій, самовдосконалення);

- «Посібник з навчання» (2021р.), у якому визначено шість важливих ролей сучасного вчителя: вчителі – розробники навчальних програм; вчителі – дизайнери навчання; вчителі – розробники ресурсів; вчителі – лікарі що навчаються; вчителі – рефлексивні практики; вчителі – рушії політики.

- «Переосмислення нашого спільного майбутнього: новий суспільний договір для освіти» (2021р.), в якій визначено оновлені компетенції майбутніх учителів: єдність, співпраця, обмін знаннями; плекання культурного розмаїття; опанування цифрового світу та покращення обчислювальних можливостей; висування вимог що моральних почуттів учителів [3,4].

Отже узагальнюючи вищезазначене, можна зробити висновок, що вимоги до вчителів, а відповідно до їхньої підготовки постійно змінюються, вдосконалюються. В умовах глобалізації КНР, як і решта розвинутих країн світу мають слідувати сучасним світовим освітнім трендам та готувати конкурентоспроможних педагогів адже у КНР для цього є усі необхідні ресурси та підтримка державної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1.Лахмотова Ю.В., Смолянчук Н.М. Сучасна підготовка майбутніх учителів музики у закладах вищої освіти КНР *Physical culture and sport: scientific perspective*. 2023. Вип. 2 С. 82-88. DOI: <http://doi.org/10.31891/pcs.2023.2.11>

2.寇曦 月基础教育参考作者 URL: https://www.ict.edu.cn/sknews/jcyjck/neirong/n20231221_83015.shtml

3.UNESCO. From teacher policy to quality teachers: a training manual. Indonesia: UNESCO, 2021.

4.UNESCO. Reimagining our future together: a new social contract for education[DB/OL]. URL: <https://unesdoc.unesco.org/search/f0ca8b1b-b92d-4fd9-bc54-22acea23327f> .